

Plan mot diskriminering & kränkande behandling

Gäller 2022-10 -01 – 2023-09-30:

Enhet: Mockfjärdsskolan inkl särskolan

Detta är en mall att förhålla sig till för att underlätta dokumentationen i arbetet med verksamheternas planer mot diskriminering och kränkande behandling. Lästips är "Förskolans och skolans värdegrund – förhållningssätt, verktyg och metoder", Stockholm 2013 och "Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar", Stockholm 2019. Där tydliggörs verksamheternas ansvar och den förtydligar arbetsgången och syftet. All text markerat med rött är hjälptext som sedan ska raderas! Svart text är gemensam för alla verksamheter och kan därför användas av alla. För att uppdatera innehållsförteckningen med sidhänvisningar, när ni har lagt till er text; vänsterklickar ni på namnet innehållsförteckning nedan och därefter uppdatera hela tabellen.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Enhetens vision samt delaktighet	3
utvärdering och analys av föregående års plan	4
Prioriterade mål	5
Främjande insatser:	6
kartläggning	6
Förebyggande åtgärder.....	7
Upptäcka, anmäla, utreda och dokumentera	8
rutiner och åtgärder vid misstänkta kränkningar	9
Till dig som förälder:	9
Begrepp.....	9
diskrimineringsgrunderna.....	10

ENHETENS VISION SAMT DELAKTIGHET

Vision: På Mockfjärdsskolan bemöts alla elever och vuxna med respekt. Alla känner trygghet. Vi är olika och vi accepterar varandras olikheter. Vi trivs tillsammans och känner glädje över skolan och arbetet här.

Verksamheter som omfattas av planen:

Förskoleklass, grundskola, fritidshem samt särskola

Ansvariga för planen:

Rektor i samarbete med Trygghetsteamet och samtliga arbetslag.

Elevers delaktighet:

Trivselenkäten genomförs i alla klasser. Mentorerna presenterar och utvärderar enkäten och dess resultat med eleverna under året.

Eleverna deltar i trygghetsvandring där de får visa platserna på skolan de upplever som otrygga.

Elever deltar i flera värdegrundsdagar samt löpande värdegrundsarbete under läsåret.

Vårdnadshavares delaktighet:

Planen görs tillgänglig på vår lärplattform och diskuteras. Resultaten från Trivselenkäten delges och diskuteras vid föräldraråd under året.

Personalens delaktighet:

All personal arbetar med att förebygga och förhindra alla former av diskriminerande och kränkande handlingar. Vi reflekterar över och reviderar planen återkommande varje år.

Förankring av planen:

Rektor ansvarar för att personal, elever och vårdnadshavare känner till Plan mot diskriminering och kränkande behandling.

Rektor presenterar den reviderade planen för personalen under hösttermin. Mentorerna går sedan igenom planen med eleverna. Viktiga begrepp som kön, etnisk tillhörighet, religion, funktionsnedsättning, sexuell läggning och ålder går igenom och förklaras.

Vårdnadshavare informeras på föräldramöten och/eller föräldraråd.

Under läsåret presenteras planen kontinuerligt för nya elever och vårdnadshavare.

Planen publiceras på skolans hemsida och på vår lärplattform.

UTVÄRDERING OCH ANALYS AV FÖREGÅENDE ÅRS PLAN

Utvärdering av förra årets plan

Biträdande rektor har tillsammans med skolans olika arbetslag ansvarat för den årliga omarbetningen av planen. Rutiner och arbetssätt har diskuterats, utvärderats och reviderats.

Till grund för arbetet har vi utfört trivselenkäter i samtliga klasser under höst- och vårterminen. Då Trygghetsteamet var under uppbyggande har Elevhälsoteamet utvärderat och analyserat resultaten.

Resultatet av utvärderingen av fjolårets plan

Mockfjärds skolans elevenkät ht -21 visade att 88% av eleverna i åk F-3 kände sig trygga på skolan. Under vt -22 var motsvarande siffra 93%.

Under ht -21 upplevde 80% i åk 4-6 att de var trygga på skolan. Samma siffra redovisades under vårterminen.

85% av högstadiets elever anser sig trygga i skolan enligt elevenkäten ht -21. Under vårterminen -22 har siffran sjunkit till 75%.

Vid genomgång av protokollförda ärenden i Draft It visar det sig att 52 ärenden avslutades under det gångna läsåret.

Under året genomfördes ingen trygghetsvandring, men dessa kommer att återupptas under ht -22- Också nya elevenkäter kommer att genomföras veckorna 42-43 ht 22.

Arbetslaget på F-3 hade som mål att ta upp elevärenden varannan vecka. Detta har fungerat då vi haft ärenden att diskutera och vi har även tillsatt åtgärder i de fall där behov funnits, tex vid raster, kapprum och gemensamma aktiviteter. Detta har fungerat väl under läsåret 20/21. Vi upplever att målet är uppnått och detta arbete kommer att fortgå även kommande läsår.

Under läsåret 20/21 har vi arbetat med värdegrundsarbete på olika sätt. Vi har gemensamt i varje klass upprättat klassens regler samt diskuterat hur man är en bra kamrat. Vidare arbetar vi med normer, regler och värden under de fem första veckorna vid höstterminens start. Arbetet fortsätter dagligen under läsåret då situationer uppstår.

I stort fungerar vårt arbete bra och vi ser inte att ytterligare insatser behövs.

Arbetslaget på 4-6 har under läsåret arbetat kontinuerligt med skolans värdegrund. Detta har gjorts genom samtal och praktiska övningar på mentorstid. I det arbetet har vi även fortsatt samtalat om vilket språkbruk som används och bör användas.

Samtliga klasser har klassråd där elever få uttrycka sina åsikter. Dock behöver klasserna träna mer på att ha en tydlig ärendegång och mötesstruktur samt få veta vem som tar ansvar för återkoppling.

Till viss del har vi även arbetat med IT-etik utifrån filmer med påföljande diskussioner. Detta är dock något vi behöver arbeta mer med.

Arbetslaget 7-9 gick igenom planen med eleverna i början av höstterminen. De har inte gått igenom planen med nya elever, föräldrar och personal som kommit under läsåret.

Arbetslaget upplever att språket bland eleverna har blivit hårdare. Eleverna reagerar inte på ord som vuxna anser kränkande. De har haft färre vuxna i korridoren och det märks. Trots detta har de ett aktivt arbete med att samtala med elever i korridoren så fort de hör någonting och Trygghetsteamet har haft fler ärenden än vanligt.

Under vt 22 låg det mycket fokus på covid 19 pandemin vilket gjorde att det lades mer tid på pandemin och att samtala kring detta. Vi upplevde att det var lugnare i korridoren under början av pandemin. Vi fortsätter att jobba med de prioriterade mål vi satt upp då detta är en process som kräver lång tid.

Även på högstadiet har andelen elever som upplever otrygghet blivit större.

Arbetslag Särskolan har god personaltäthet och eleverna släpps inte själva längre stunder. Under arbetslagstiden finns möjlighet att ta upp elevärenden. Vi är lösningsfokuserade och tar ärendet vidare till rätt person. Samarbetet med föräldrar är gott vilket bidrar till kunskap om elevernas mående. Planen har gått igenom med elever och föräldrar.

Överlag ser vi att andelen otrygga elever har blivit något större. Detta är något vi måste se över till kommande år och inleda ett arbete kring. En anledning finner vi säkert i att Trygghetsteamet under läsåret 21/22 inte varit aktivt

PRIORITERADE MÅL

- Bygga upp ett fungerande trygghetsteam
- Värdegrundsarbetet på skolan realiseras i skolans samtliga klasser. Mentorerna arbetar systematiskt med värdegrunden på mentorstid och/eller på elevens val. En viktig del i detta är att arbeta med elevernas språkbruk
- Trygghetsvandringar för att uppmärksamma otrygga platser på skolan, genomförs en gång per termin.
- Elevärenden tas regelbundet upp på arbetslagsträffar där skolledning deltar. Det är viktigt att dessa möten får en framåtsyftning och inte bara beskriver elevers nuläge
- Klassråd, där elever får både öva på att göra sina röster hörda och uttrycka sina åsikter.
- Elever tränas i IT-etik.
- Ärenden anmäls, handläggs och följs upp konsekvent. I detta arbete används verktyget vi har i Draftit
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling presenteras för nya elever och vårdnadshavare fortlöpande.
- Synliggöra de fem kriterierna för kränkning och göra dem enklare att förstå och hänvisa till.
- Grundsärskolan inkluderas i alla grundskolans aktiviteter från start.
- Skapa lugn och trygghet på skolan.

- Ett vårdat språk används av alla.
- Trygghetsteamet implementerar värdegrundsplanen

FRÄMJANDE INSATSER:

- Värdegrundsarbete genomförs varje vecka på mentorstid.
- Trygghetsteamet presenteras i samtliga klasser och för vårdnadshavare direkt efter skolstart.
- Plan mot diskriminering och kränkande behandling färdigställs senast 30/9
- Trygghetsvandringarna genomförs 2 ggr/år, i oktober och i mars.
- Trivselenkäten genomförs i oktober och i mars och utvärderas och analyseras veckorna efter av elevhälsoteamet. Därefter återkopplar gruppen till mentorerna som i sin tur arbetar fram några förbättringspunkter med eleverna. Dessa skickas sedan tillbaka till trygghetsteamet. Utvecklingspunkter att arbeta med bestäms på APT.
- Trygghetsteamet planerar temaveckor eller dagar fortlöpande.
- Mobiler samlas in under lektionstid, även på 7-9.
- Elevernas språkbruk uppmärksammas genom att vi pratar om vad man kan säga och inte säga.
- Fler vuxna vistas i korridorerna.
- Vår gemensamma klassrumsstruktur implementeras ytterligare, detta för att se och uppmärksamma samtliga elever.
- Arbetslagsträffar används fortsatt till att diskutera elever varannan vecka.

KARTLÄGGNING

Kartläggningsmetoder:

- Genom klassråd, elevråd och föräldraråd
- Genom mentoreernas utvecklingssamtal 1 gång/termin
- Genom skolsköterskans hälsosamtal
- Genom kurators enskilda samtal
- Genom fritidsledarens iakttagelser
- Genom elevers information
- Genom trygghetsvandringar
- Genom enkäter

Områden som berörs i kartläggningen:

Elevernas trivsel, kränkande behandling, diskriminering och trygghetsaspekter.

Hur eleverna har involverats i kartläggningarna:

Via klassråd, elevråd, trivselenkäten, utvecklingssamtal och trygghetsvandringar.

Hur personal har involverats i kartläggningen:

Mentorer eller Trygghetsteamet genomför trygghetsvandringar både på skolgården och inne på skolan.

Mentorer genomför trivselenkäten, diskuterar och utvärderar resultaten med eleverna. Mentorerna har också utvecklingssamtal med elever och vårdnadshavare varje termin och där samtalar man om bl a trivsel och trygghet.

På arbetslagsmöten diskuteras elevsituationen kontinuerligt.

FÖREBYGGANDE ÅTGÄRDER

Utifrån kartläggningen föreslås följande åtgärder:**Trygghetsvandringar**

Under året genomfördes trygghetsvandringar enbart en gång, men det ska tillbaka till 2ggr/år. Dessutom bör de göras i mindre grupper så alla elever får komma till tals. Trygghetsteamet sammanställer resultaten och presenterar dem på följande APT för vidare diskussioner om åtgärder.

Trivselenkäten

Görs 2 ggr/år, höst- och vår. Trygghetsteamet analyserar sedan resultaten som presenteras på APT. Därefter diskuterar mentorerna resultaten med sina elever.

Trygghetsteamet

För att få ett mer systematiskt arbete utökar Trygghetsteamet antalet strukturerade möten. Nya representanter kommer att väljas för att få till ett bättre arbete.

Elevernas språkbruk

Pedagogerna arbetar aktivt med elevernas språkbruk genom att genast reagera vid olämpligt språkbruk samt genom att återkommande prata om vad man kan säga och inte säga.

Utbildning i IT-etik

Med ett stigande antal kränkningar på sociala medier ser vi att utbildning i IT-etik borde anordnas för både personal och elever vårdnadshavare. Detta vore ett ämne att även ordna föräldraföreläsning om. Uteblev pga corona

UPPTÄCKA, ANMÄLA, UTREDA OCH DOKUMENTERA

Enligt skollag 6 kap. 10§ är en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för trakasserier eller kränkande behandling i samband med verksamheten skyldig att anmäla detta till förskolechefen eller rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling är skyldig att anmäla detta till huvudmannen.

Enl. 2 kap. 7§ diskrimineringslagen och 6 kap. 10§ skollagen är en huvudman som får kännedom om att ett barn eller elev anser sig blivit utsatt för kränkande eller diskriminerande behandling, skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna.

UPPTÄCKA OCH ANMÄLA:

Rutiner för att utreda och åtgärda när elev kränks av andra elever

Den som upptäcker eller får kännedom om pågående kränkningar/trakasserier skall genast ingripa. Personal samtalar med berörda elever.

Ärendet dokumenteras i Drafit och föräldrar kontaktas för information om att ärendet kommer att utredas.

Steg 1

- a) Den som upptäcker kränkningen avbryter det som sker, dokumenterar ärendet i Drafit, kontaktar mentor samt tillser att vårdnadshavare blir informerade.
- b) Rektor, som genom anmälan i Drafit tar del av anmälan, tillser att ärendet utreds skyndsamt enligt:
 - 1) Snabbutredning – Om utredningen och åtgärden är gjord på plats. Ärendet skickas sedan vidare till huvudman för avslut och godkännande.
 - 2) Utredning, vilket är standardvalet - När ärendet behöver utredas vidare
- c) Rektor ger lämplig personal, i allmänhet av någon ur trygghetsteamet, uppdraget att inleda en utredning. Personal som utreder pratar med berörda elever enskilt. Syftet med samtalen ska vara att avhjälpa den akuta situationen och hitta en långsiktig lösning.
- d) För kränkningar som sker på fritids utreds kränkningen av ansvarig fritidspersonal.
- e) Mentor/klasslärare är ansvariga för att uppföljning sker inom 14 dagar.
- f) Vid misstanke om lagbrott görs polisanmälan.

Steg 2

- a) Om kränkningen/mobbningen inte upphör meddelar rektor Trygghetsteamet på skolan som gör en fördjupad insats i arbetet samt meddelar vårdnadshavare.
- b) Trygghetsteamet är ansvarigt för att uppföljning sker inom 14 dagar.
- c) Dokumentation kring ärendet görs i Drafit, med uppföljning/återkoppling till rektor och mentor.

Steg 3

- a) Om kränkningen/mobbningen fortsätter trots åtgärderna i steg 1 och 2 kallar rektor för ett möte med elev och vårdnadshavare samt mentor/klasslärare och någon representant från

- b) Trygghetsteamet där beslut om vidare åtgärder tas.
- c) Rektor ansvarar för att uppföljning görs inom 14 dagar.

Steg 4

- a) Kränkande elever kan om inget av ovanstående hjälper flyttas till annan grupp eller skola i kommunen efter beslut av rektor.
- b) Rektor kan besluta om anmälan till socialtjänst eller polis.

RUTINER OCH ÅTGÄRDER VID MISSTÄNKTA KRÄNKNINGAR

- All personal ska villkorslöst, utan dröjsmål, vid misstanke om att barn/elev blivit kränkt anmäla detta till respektive chef/rektor.
- Anmälan görs digitalt via [Draftit](#).
- Chef/rektor ansvarar för att ärendet utreds omgående.
- Chef/rektor gör en anmälan till huvudmannen.

Om ett barn/elev känner sig kränkt av någon vuxen på skolan ska detta tas på extra stort allvar då barnet kan anses stå i beroendeställning till den vuxne. Barnet eller dennes Vårdnadshavare ska omedelbart kontakta/berätta för personal eller rektor/chef.

TILL DIG SOM FÖRÄLDER:

Om du misstänker att ditt barn eller något annat barn utsätts för diskriminering eller kränkande behandling ska du i första hand vända dig till någon i personalen. Det kan vara svårt att ta till sig att ens egna barn kränker andra barn men även i detta fall är det viktigt att prata med personalen. Alla måste ta ett gemensamt ansvar och arbeta för barnens trygghet och samhörighet.

BEGREPP

Diskriminering

En förenklad beskrivning av diskriminering enligt diskrimineringslagen är att någon missgynnas eller kränks och att missgynnandet eller kränkningen har samband med någon av de sju diskrimineringsgrunderna; kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Direkt diskriminering

Med direkt diskriminering menas att ett barn/elev missgynnas och det har en direkt koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Till exempel om en elev får sämre betyg och det har samband med hans etniska tillhörighet.

Indirekt diskriminering

Indirekt diskriminering är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Ett exempelvis är om alla barn serveras samma mat, kan förskolan indirekt diskriminera de barn som på grund av religiösa skäl eller på grund av en allergi behöver annan mat.

Bristande tillgänglighet

Bristande tillgänglighet är när en verksamhet inte genomför skäligen åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Ett exempel på bristande tillgänglighet kan vara att en elev med dyslexi inte får stöd i undervisningen.

Trakasserier

Trakasserier är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Exempel på trakasserier kan vara en lärare som hånar en elev för att han bär kippa.

Sexuella trakasserier

Med sexuella trakasserier menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.

Instruktioner att diskriminera

Instruktion att diskriminera är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Kränkande behandling

I 1 kap. skollagen och i läroplanerna används begreppet kränkande behandling brett och omfattar då alla typer av kränkningar inklusive diskriminering enligt diskrimineringslagen och även diskriminering med koppling till andra omständigheter som gäller den enskilde som person. I 1 kap.2 § Regeringsformen står att "Det allmänna ska motverka diskriminering av människor på grund av kön, hudfärg, nationellt eller etniskt ursprung, språklig eller religiös tillhörighet, funktionshinder, sexuell läggning, ålder eller andra omständigheter som gäller den enskilde som person". I 6 kap. skollagen avgränsas kränkande behandling till att avse ett uppträdande som kränker ett barns eller en elevs värdighet utan att vara diskriminering enligt diskrimineringslagen. I den här texten används begreppet "kränkningar" för att beskriva alla typer av kränkningar som avses i 1 kap. skollagen, alltså omfattande även alla former av och grunder för diskriminering. När begreppet "kränkande behandling" används här menar vi kränkningar såsom begreppet används i 6 kap. skollagen.¹

DISKRIMINERINGSGRUNDERNA

Kön

att någon är kvinna eller man. Även den som avser att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet omfattas av diskrimineringsgrunden kön. Lag (2014:958).

Könsöverskridande identitet eller uttryck

att någon inte identifierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel eller på annat sätt ger uttryck för att tillhöra ett annat kön

Etnisk tillhörighet

nationellt eller etniskt ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande

¹ Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda - Hur skolan kan arbeta mot trakasserier och kränkningar. Skolverket, Stockholm 2019

Funktionsnedsättning

varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå

Religion eller annan trosuppfattning

Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar till exempel buddism, ateism och agnosticism.

Sexuell läggning:

homosexuell, bisexuell eller heterosexuell läggning

Ålder

uppnådd levnadslängd.²

² <https://www.do.se/> 2021